

POČÍTAT SE SMRTÍ, POČÍTAT SE ŽIVOTEM Jan 11,1-3.6-7.17-27.38-44

Je obtížné porozumět životu, natožpak smrti. Sestry a bratři, v příběhu o zesnulém Lazarovi se prolíná život se smrtí. Lze takové vyprávění vůbec pochopit? Přiznám se, že ve mně vyvolává spoustu otázek. Ptám se proč to a proč tam ono. A nenacházím jasné odpovědi. Spíše jenom náznaky. Zajímavé však je, že i ty pouhé náznaky přinášejí čerstvou naději do mého nitra. I skrze nedokonalé odpovědi probleskuje Boží moc, moc plná lásky a života. Ptejte se tedy se mnou!

Začnu od konce. Má první otázka zní, proč máme v Bibli příběhy o vzkříšení? Je to jakýsi extrémní, krajně vyhocený případ uzdravení. Mrtvý člověk znovu vstupuje do života. Nikoliv na pořád, jen na pár let, aby ještě dohnal, co kvůli smrti nestihnul. Lazar zemřel předčasně, měl ještě strávit pár let zde na zemi, nikoliv pod zemí. Kolik podobných příhod v Písmu svatém máme? Jenom pár, na prstech by je šlo spočítat. Prorok Eliáš křísí jediného vdovina syna. (Což jsme slyšeli v prvním čtení.) Eliášův žák a pokračovatel Elíša neboli Elizeus rovněž probudí k životu malého chlapce. Ježíš sám vzkřísil syna naimské vdovy a později dcerušku Jairovu. Apoštol Petr obživil zbožnou ženu Tabitu, zvanou Dorkas, která se štědře starala o potřebné. A nakonec apoštol Pavel v Troadě obživil mladíka, který při bohoslužbách vypadl z okna. Jsou to zvláštní a rozmanité příběhy, jedno jim je však společné. Všichni vzkříšení mají ještě něco před sebou. Mají úkol. Nejsou vzkříšení jen sami pro sebe, dostávají život pro sebe a pro druhé. Oni jsou zde od toho, aby se o svůj život podělili. Aby z jejich života vzešel hojný užitek pro okolí. Proč tedy čteme o všech těchto případech vzkříšení? Vdovám jsou navraceni jejich jediní synové, aby se postarali o stárnoucí matky. Milosrdná Tabita se může dál věnovat chudákům, troadský mládenec jistě pomůže utvářet další křesťanská shromáždění. A Lazar? Lazar se stal živým důkazem Ježíšovy moci. Mnozí Lazarovi krajané se díky němu začali zajímat o Ježíše. Lazar se stává Kristovým velvyslancem v jižních končinách, kam se Ježíš ze severní Galileje často nedostal. Dávný přítel vnese mezi lidi Kristovo poselství i za cenu osobního ohrožení, neboť **velekněží se uradili, že zabijí i Lazara.** (12,11)

Napovídají něco tyto porůznu rozptýlené případy vzkříšení něco o vzkříšení nejdůležitějším a nejslavnějším? Napovídají něco o velikonočním zmrtvýchvstání Ježíše Krista? Snad ano. Také náš Pán nebyl vzkříšen jen sám pro sebe. Příběhy o vzkříšení jsou příběhy o setkání. Zmrtvýchvstalý se opakovaně setkal se svými učedníky. Sdílel s nimi svůj nový život – doprovázel je na cestě, stoloval s nimi, nadchl je svým duchem. Rozdával z toho, co jej vyrvalo ze smrti, co jej drželo na živu. Ježíš byl vzkříšen, aby mezi lidmi, aby mezi námi pokračoval v tom, s čím začal hned po svém křtu v Jordánu. Rozdával víru v Boha, rozdával naději na nový začátek, rozdával lásku k lidem. Rozumějme vzkříšení jako pokračování v rozpracovaném díle.

Lazar byl vzkříšen, Ježíš jej vzkřísil. Ale – a zde jsme u další otázky –, ale proč nám takový krásný a silný příběh zaznamenává pouze evangelista Jan? Proč jej nezapsali i ostatní tři evangelisté? Zdál se jim příběh neuvěřitelný? Zdál se jim příběh příliš fantastický a raději ho odložili stranou na hromadu vybájených historek, jakých o Ježíšovi kolovala spousta a jaké se do Písma svatého nehodily? Anebo první tři evangelisté tenhle příběh neznali? Pokud jej však neznali, tak kam se, hrome, ztratil? Mrtví přece nevstávají každý den! Když už se cosi takového přihodí, je třeba to důkladně promyslet a ne odložit do zapomnění. Kam se tedy podělo Lazarovo vzkříšení u evangelistů Matouše, Marka a Lukáše? Každý biblický autor byl jinak vnímavý. Co zajímalo jednoho, nemuselo nutně zajímat druhého. Snad se pouze evangelista Jan osmělil zařadit do svého svědectví zprávu o Lazarovi, poněvadž se jej tato zpráva mimořádně dotýkala. Možná v ní viděl a cítil mnohem víc, nežli ostatní. Možná pro něj více nežli samotné vzkříšení bylo důležitější všechno to povídání kolem. Co učedníci řekli Ježíšovi, jak jim on odpověděl a jak s ním rozmlouvaly pozůstalé Marta a Marie.

Proč ale zrovna Jan? Podle náznaku v závěru evangelia se zdá, že Jan se dožil vysokého věku. Podle pověstí snad až kolem sta let. V pokročilém věku sepisoval svou verzi evangelia. Od starého a slábnoucího člověka můžeme čekat jiné úvahy než od zdatného muže v nejlepších letech. Vy byste mne mohli poučit. Co člověka napadá, když přestává tolik spřádat plány do budoucnosti a více ohlíží se za svým životem. Kolik nezodpovězených otázek za námi zůstává?

Byl nemocen jeden člověk, Lazar z Betanie... Sestry vzkázaly Ježíšovi: „Pane, ten kterého máš rád, je nemocen.“ (1.3) Zlé nemoci potkávají lidi kolem nás. Zlé nemoci doléhají na nás samotné. Proč? Co je nám v bolestných chvílích platná Boží láska? Přimlouváme se, modlíme se spolu s Martou a Marií: „Pane, ten kterého máš rád, je nemocen.“

Máš nás rád Bože, tak proč se nám děje takové zlo? Už něco udělej! Přijď a pomoz.
A stejně jako v biblickém příběhu Pán nejde. Nepřichází, když s námi jde všechno z kopce, když se vše propadá a rozpadá. Nepřichází, i když voláme sebevíc. Evangelista Jan to věděl. Znal Boží otálení, věděl o prodlevách, kdy Bůh nezasahuje, ač bychom si jeho zásah tuze přáli.
Když Ježíš uslyšel, že je Lazar nemocen, zůstal ještě dva dny na tom místě, kde byl.
(6)

Proč se ihned nevydá na cestu a Lazara neuzdraví? Nač čeká? Proč otálí? Proč nechá věci dojít k nejhoršímu a Lazar zemře? Proč Kristus nešťastné sestry nevyslyší? Proč? Otázka za otázkou. A Jan nám nedává odpověď. Zde odpovědi neexistují. Lazar umírá a nikdo neví proč. Proč musel zemřít mladý člověk, jenž měl život před sebou? Jak se zrovna jeho úmrtí slučuje s Boží láskou? Evangelista Jan nedává odpověď, protože ji nezná. Neví, proč se zlé věci stávají dobrým lidem. Tisíckrát nad tím přemýšlel, ale uspokojivé řešení nenašel. Prostě se zlé věci dobrým lidem stávají. Jan zachycuje přesně lidskou zkušenost. Uprostřed života je zapotřebí počítat se smrtí.

Když Ježíš přišel, shledal, že je Lazar už čtyři dny v hrobě. (17) Tohle je opravdová smrt. Lazar není mrtev jen zdánlivě.

Pane, už je v rozkladu,

řekne mu za chvíli starostlivá Marta. Jsou trápení, jež sama od sebe nevyšumí. Jsou problémy, které když se neřeší včas, nelze je už řešit vůbec. Jenom naříkat, jenom plakat. Evangelista Jan znal tenhle bezmocný zármutek. Mnoho lidí viděl umírat. Snad slyšel o krutých mukách svých spoluapoštolů, kteří do jednoho byli kvůli víře zabiti. Jan zná bezradný žal nad odchodem milého člověka, žal, jaký prožívají Marta s Marií. Jan ví, že uprostřed života je třeba počítat se smrtí. Jan ale také ví, že jsou to počty velmi, velmi smutné a nepříjemné. A Jan také ví a přiznává, co se člověku honí hlavou.

Pane, kdybys byl zde, nebyl by můj bratr umřel,

(21)

slyšíme z Martiných úst. Tutéž větu slyšíme brzy i od druhé sestry Marie. Snad ji slyšíme i z Janova srdce. Snad ji slyšíme i ze srdce svého.

Kdybys zde, Pane, byl, kdybys zasáhnul, nemuseli bychom nyní naříkat.

Zklamáná důvěra rodí výtky, rodí výčitky. Sourozenci z Betánie se s Ježíšem přátelili. Čekali od něj pomoc, ale on nepomohl v osudové hodině. Proto ta hořkost, proto ty výhrady a odstup.

Kolik našich modliteb nebylo vyslyšeno, kolikrát jsme potřebovali pomoc a nedostavila se.

Kolikrát jsme se svěřili Pánu bez viditelného výsledku. Ano, naše víra má své pochyby, má své otázky, má své šrámy.

Sestry a bratři, evangelista Jan na rozdíl od ostatních biblických pisatelů nevystačí s krátkým popisem vzkříšení. Nestačí mu pár veršů. On si uvědomuje beznaděj zúčastněných osob. Píše o ní. Mnohokrát ze světa odejde někdo, koho máme rádi a koho jsme zde ještě potřebovali.

Proč? Proč? To nevíme. Uprostřed života je prostě zapotřebí počítat se smrtí, třebaže to bolí. „

Lazare, pojď ven!“

zavolal Kristus mocným hlasem do hrobu.

(43)

Boží hlas jednoho dne zazní nad všemi hroby, takové je zaslíbení, taková je naše naděje.

Zemřelý vyšel ven, měl plátnem svázaný ruce a nohy a tvář zahalenu šátkem.

(44)

Co přesně se stalo, nevím. Je to zázrak, neuvěřitelný zázrak. Jistě však vím, že se Marta s Marií velice radovaly. Že všechen žal a nárek byly rázem pryč. Bezpečně vím, že tento životodárný Boží hlas nezazní jenom jednou na konci věků. Víam, že se tenhle Boží hlas se nese dnes jako ozvěna z Kristova velikonočního prázdného hrobu. Určitě vím, že doléhá do našich zármutků a zklamání, doléhá do našich pohřbů a loučení.

Pojďte, lidi, ven ze všeho, co život ničí.

Ano, vím, že uprostřed života

je třeba počítat se smrtí. Díky Ježíši však také vám, že uprostřed smrti je třeba počítat se životem.

Amen

POČÍTAT SE SMRTÍ, POČÍTAT SE ŽIVOTEM (Jan 11)

Napsal uživatel Jiří Tengler

Úterý, 14 Prosinec 2010 09:16 -

1. Královská 17,17-24 150; 165,1-4; 662; 253 2. Timoteovi 2,8-13

Kázání na 16. neděli po Trojici, 19. září 2010.